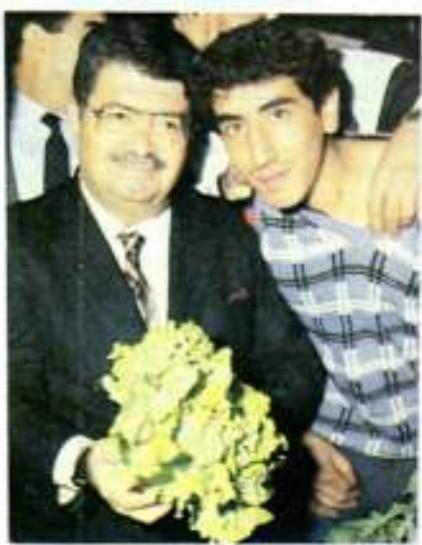

BATI TRAKYA'NIN SESİ

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEKLERİ YAYIN ORGANI

CUMHURBAŞKANI
TURGUT ÖZAL'I
KAYBETTİK

Batı TRAKYA'NIN SESİ

Nisan 1993

49

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Merkezi

adına

Sahibi ve Yazıları Müdürü
Halit EREN

Akademik Kurul

Prof. Dr. Kemal Karpat, Prof. Dr. Oktay Aslanapa, Prof. Dr. Ali Alpaslan, Prof. Dr. Abdulhaluk Çay, Prof. Dr. Mustafa Erkal, Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, Prof. Dr. Cevdet Küçük, Prof. Dr. Ümit Meriç, Doç. Dr. Özcan Mert, Prof. Cihat Özonder, Doç. Dr. İlhan Şahin, Doç. Dr. Feridun Emecen, Doç. Dr. Nejat Sefercioglu, Doç. Dr. Süreyya Şahin, Dr. Aydın Yüksel, Dr. Mustafa Rumelili

Temsilcilikler

Adapazarı	: Sakarya Cad. No: 87 Tel: 12301-71720
Ankara	: Adem Yavuz Sk. 9/22 Kızılay Tel: 425 86 79
Bursa	: Demiryolu Cad. Toprakkale Apt. B. Blok No: 62 D. 2
İzmir	: Mithatpaşa Cad. No: 117/A. Karataş Tel: 25 28 06
İzmit	: Fethiye Cad. Gökseler Pasajı Kat: 4 Tel: 21 08 77
Bakırköy	: İskede Cad. Rüya Sok. No: 55/1 Tel: 542 14 02 - 571 85 07
Zeytinburnu	: Telsiz Mah. Sümbül Sok. No: 1/1 Tel: 558 33 80.
Yalova	: Fırın Sok. B/9 Yalova
Gaziosmanpaşa	: Salihpaşa Cad. No: 17 Kat: 2 D. 13 Tel: 614 71 77-78
KKTC	: Sebahattin Egeli Pk. 175 Girne
Almanya	: Schwandtaler St. 155 8000 München 2 Tel: 502 42 33

Haberleşme Adresi

Hacıbesiraga Tekkesi Sok. No: 5
Çağaloğu / İSTANBUL Tel: 527 68 57 - 526 80 58
Faks: 526 80 55

- Dergimize gönderilen yazılar, yayınlanmasının yayınlanması için iade edilmez.
- Yazışları, gönderilen yazınlarda gerekli olduğu değişiklikleri yapar.
- Dergimizde yayınlanan yazılar, kaynak gösterilmek suretiyle iktibas edilebilir.

Dergimiz Basın Meslek İlkelerine
uyumaya söz vermiştir.

Bu Sayıda

Türkiye'nin 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal Vefat etti.

Türkiye'nin 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal bu görevde 3 yıl 5 ay 8 gün kaldıkten sonra, 17 Kasım 1993 Cumartesi günü, geçirdiği kalp krizi sonrasında, kaldırıldığı hastanede, saat 14.30 da Türkiye'yi derin bir yasa boğarak yaşama veda etti.

Turgut Özal'in Batı Trakya Politikası

Biz Batı Trakya Türkleri, Türkiye'nin yetiştirdiği bu büyük devlet adamı Sayın 6-7 Turgut Özal'ı Batı Trakya ve Dış Türklerin davasında safladığı katkılarından dolayı her zaman şükranla anacağuz.

Soydaşlarımızın eğitim hakki gaspedilmemeli

Milli Eğitim Bakanı Toptan, Türkiye'nin isteğinin, diğer ülkelerin de Lozan Antlaşması'na riayet etmesi olduğunu, özellikle de Yunanistan'ın bu anlaşmalara uyarak Batı Trakya'daki Türklerin eğitim hakkını gasp etmeyecek davranışlarını içerisinde olması ve bu zorunluluğu hissetmesi olduğunu vurguladı.

Müftülük davası

Batı Trakya Müslüman Türk azınlığı tarafından Gümülcine Müftüsü olarak seçilen İbrahim Şerif, 21 Mayıs'ta tek hakimli Selanik Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak.

16

Dostluk - Eşitlik ve Barış Partisi'nin Ku-
ruluş amaçları ve hedefleri

18

Okul kitapları geldi

20-21

Camii olayının yankıları

Batı TRAKYA'NIN SESİ

Nisan 1993

49

Batı Trakya Türkleri
Dayanışma Derneği
Genel Merkezi

adına

Sahibi ve Yazıları Müdürü
Halit EREN

Akademik Kurul

Prof. Dr. Kemal Karpat, Prof. Dr. Oktay Aslanapa, Prof. Dr. Ali Alpaslan, Prof. Dr. Abdulhaluk Çay, Prof. Dr. Mustafa Erkal, Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, Prof. Dr. Cevdet Küçük, Prof. Dr. Ümit Meriç, Doç. Dr. Özcan Mert, Prof. Cihat Özonder, Doç. Dr. İlhan Şahin, Doç. Dr. Feridun Emecen, Doç. Dr. Nejat Selercioğlu, Doç. Dr. Süreyya Şahin, Dr. Aydin Yüksel, Dr. Mustafa Rumelili

Temsilcilikler

Adapazarı	: Sakarya Cad. No: 87 Tel: 12301-71720
Ankara	: Adem Yavuz Sk. 9/22 Kızılay Tel: 425 86 79
Bursa	: Demiryolu Cad. Toprakkale Apt. B. Blok No: 62 D. 2
İzmir	: Mithatpaşa Cad. No: 117/A Karataş Tel: 25 28 06
İzmit	: Fethiye Cad. Gökseler Pasajı Kat: 4 Tel: 21 08 77
Bakırköy	: İstiklal Cad. Rüya Sok. No: 55/1 Tel: 542 14 02 - 571 85 07
Zeytinburnu	: Telsiz Mah. Sümbül Sok. No: 1/1 Tel: 558 33 80
Yalova	: Finn Sok. B/9 Yalova
Gaziosmanpaşa	: Salihpaşa Cad. No: 17 Kat: 2 D. 13 Tel: 614 71 77-78
KKTC	: Sebahattin Egeli Pk. 175 Girne
Almanya	: Schwandtaler St. 155 8000 München 2 Tel: 502 42 33

Haberleşme Adresi

Hacıbeşiraga Tekkesi Sok. No: 5
Çağaloğu / İSTANBUL Tel: 527 68 57 - 526 80 58
Faks: 526 80 55

- Dergimize gönderilen yazılar yayınlanınca yayınlanmasının iade edilmez.
- Yazıları, gönderilen yazınlarda gerekli gördüğü değişiklikleri yapar.
- Dergimizde yayınlanan yazılar, kaynak gösterilmek suretiyle iktibas edilebilir.

Dergimiz Basın Meslek İllerine
uyumaya söz vermiştir

Bu Sayıda

Türkiye'nin 8. Cumhurbaşkanı
Turgut Özal Vefat etti.

Türkiye'nin 8. ci Cumhurbaşkanı Turgut Özal bu görevde 3 yıl 5 ay 8 gün kaldıktan sonra, 17 Kasım 1993 Cumartesi günü, geçirdiği kalp krizi sonrasında, kaldırıldığı hastanede, saat 14.30'da Türkiye'yi derin bir yasa boğarak yaşamını veda etti.

Turgut Özal'in Batı Trakya Politikası

Biz Batı Trakya Türkleri, Türkiye'nin yetişirdiği bu büyük devlet adamı Sayın 6-7 Turgut Özal'ı Batı Trakya ve Dış Türklerin davasında sağladığı katkılarından dolayı her zaman şükranla anacağız.

Soydaşlarımızın eğitim hakki gaspedilmemeli

Milli Eğitim Bakanı Toptan, Türkiye'nin isteğinin, diğer ülkelerin de Lozan Antlaşması'na riayet etmesi olduğunu, özellikle de Yunanistan'ın bu anlaşmalara uyararak Batı Trakya'daki Türklerin eğitim hakkını gasp etmeyecek davranışlarını içerisinde olması ve bu zorunluluğu hissetmesi olduğunu vurguladı.

Müftülük davası

Batı Trakya Müslüman Türk azınlığı tarafından Gümülcine Müftüsü olarak seçilen İbrahim Şerif, 21 Mayıs'ta tek hakimli Selanik Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak.

16

Dostluk - Eşitlik ve Barış Partisi'nin Ku-
ruluş amaçları ve hedefleri

18
Okul kitapları geldi
20-21

Cami olayının yankıları

Kuruluş Tarihi : 1946
BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ
Hacıbaşırağa Tekkesi Sok. No: 5 34410 Cağaloğlu-İSTANBUL
Tel : 527 68 57 - 526 80 58 Faks: 526 80 55

21 Nisan 1993

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği'ne

Değerli insan, büyük devlet adamı Türkiye Cumhuriyeti'nin 8.ci Cumhurbaşkanı Sayın Turgut Özal'ı kaybetmenin derin üzüntüsünü içindeyiz. Biz Batı Trakyali Türkler, kendisinin Türk Devlet ve Topluluklarının gelişmesine ve birliktelik oluşturması çalışmalarına eşsiz katkılarını bir kez daha takdir veşükrana anar, merhumu Allah'tan rahmet kederli ailesine ve Yüce Türk Milleti'ne sabır ve başsağlığı dileriz.

Halit Eren

Genel Başkan

Semra Özal

Sevgili eşim,

Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ın vefatı dolayısıyla göndermiş bulunduğu mesaj, ailemizin yaşamındaki bu zor dönemde ihtiyacımız olan güç ve desteğe katkıda bulunarak acımıza hafifletmiştir.

*Nazik ve kadirînâs ilginiz için teşekkür eder,
sevgi ve selamlarımızı sunarız.*

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucularımız,

Nisan sayımızla yine sizlerle birlikte olmaktan mutluyuz

Bu sayımızın büyük bir bölümünü, ani ölümüyle Türk Halkı üzerinde şok etkisi yaratan, Turgut Özal'a ayırdık.

Türkiye'nin 8.ci Cumhurbaşkanının renkli, yaratıcı, yenilikçi ve dinamik geçen hayatının özetini sizlere sunduktan sonra Turgut Özal'ın Batı Trakya ve Yunanistan politikasının kısa bir bölümünü sayfalarımızın arasına kattık.

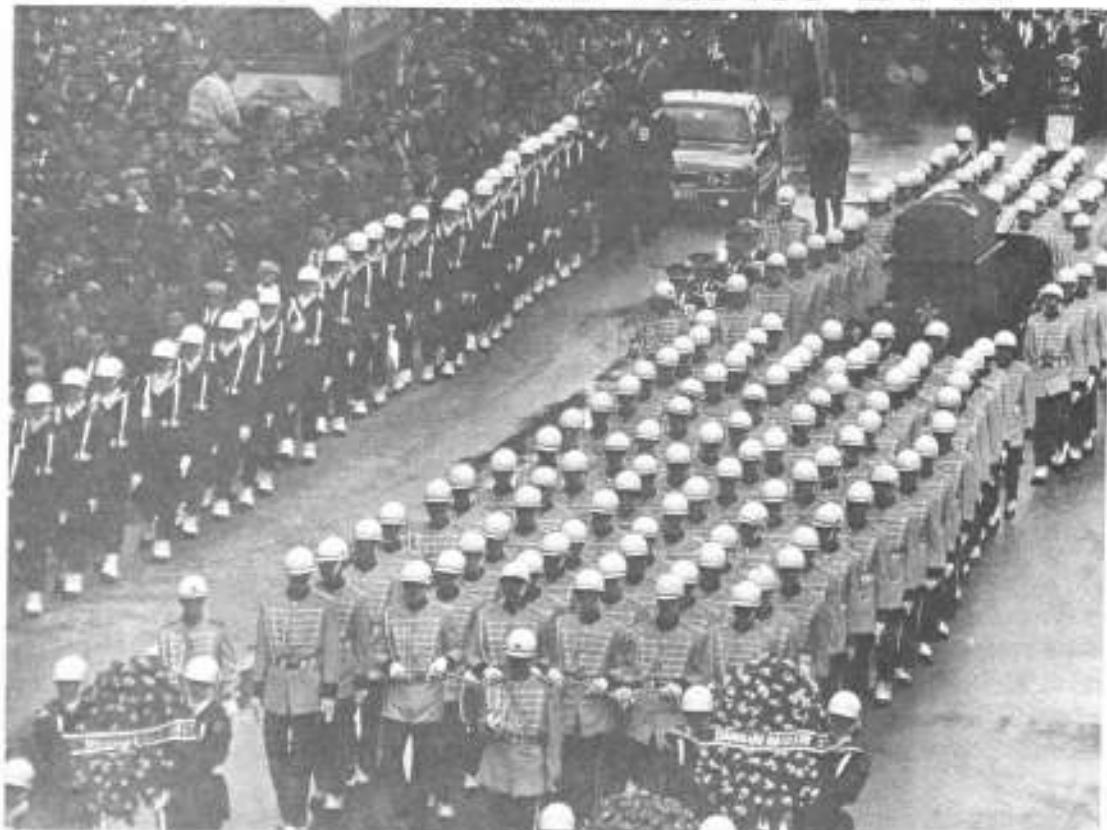
Ramazan ayında Yunanlılarca Sırpları aratmayacak bir şekilde kundaklanan Dedeağac Cami olayının yankılarına bu sayımızda da yer verdik. Toplumların tarihlerini dünden bugüne taşıyan onların geriye bıraktıkları eserlerdir. Ülkelerindeki Türk eserlerini yakarak yıkarak yok edeceklerine inanlar Tarih önlünde yargılanacaklarının bilincinde olacak kadar medeni bile değiller.

İlerleyen sayfalarımızda Batı Trakya ile ilgili gelişmeleri yansitan haberleri ve araştırma yazılarını zevkle okuyacağınız.

Batı Trakya Türk Toplumunun Lideri ve DEB Partisi Genel Başkanı Dr. Sadık Ahmet'in kendi kaleminden DEB Partisiyle ilgili yazısı ilgiyle okuyacağınızı inanıyoruz.

Bir sonraki sayımızda buluşmak ümidiyle şimdilik hoşçalın.

Türkiye'nin 8.ci Cumhurbaşkanı TURGUT ÖZAL VEFAT ETTİ

8. Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ın cenaze töreni sırasında Topkapı'daki labirentte defnedildi.

Cumhuriyet'in dördüncü yılında, 13 Ekim 1927 de Mala-tya'da doğdu. Bahası Süddik Bey bir banka memuru, Annesi Haf-i-iç Hanım da İlkokul öğrenmeni

idi. Özal ailesinin ilk çocukları idi.

Bir memur ailesi olan Özal'lar, görevleri gereği Türkiye'nin bir çok yerinde bulundu-

lar. Böylece Turgut Özal İlkokulu Silifke'de, ortaokulu Mardin'de, liseyi ise Kayseri'de tamamladı.

Liseyi Kayseri'de bitiren Özal, İstanbul'a geldi ve Teknik Üniversitesi'nin sınavlarına katılarak Elektrik Bölümü'nde okumaya başladı. En ilginç gençlik anılarını üniversite yıllarda yaşadı. İstanbul Teknik Üniversitesi'nden 1950 de mezun oldu.

Aynı yıl Ankara'da Elektrik İşlen Erüt İdaresi'nde çalışmaya başladı. İki yıl sonra Amerika Birleşik Devletlerine giderek elektrik enerjisiyle, mühendislik ekonomileri konularında eğitim gördü.

Yurda döndükten sonra Turgut Özal yine aynı idarenin Genel Direktör teknik müşaviri oldu.

Nişantaşı Kız Lisesi mezunu

Turgut Özal'ın davasına katıldığı ilk yıllar

Cumhurbaşkanı Turgut Özal bir merasimde

Semra Özal'la tanışarak, Mayıs 1954 ikinci evliliğini gerçekleştirdi. Bu evlilikten ikisi erkek biri kız üç çocukları oldu. Mutlu bir yaşamı vardı, 1958 yılında Devlet Su İşleri Genel Müdürü Süleyman Demirel'in danışmanlığına getirildi. Aynı yıllarda zamanın hükümetince kurulan Planlama Komisyonu'nun Sekretaryası'nu da yürütmeye başladi.

1960 iktidali sonrasında gecikmiş olarak askere gitti. Yedeksubay olarak biznetini tamamladı. Özal Orta Doğu

Teknik Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak matematik dersleri verdi.

Turgut Özal 1967 yılında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarıydı. Bu görevinden 12 Mart 1971 yılında ayrılarak Amerika Birleşik Devletlerine gitti. Dünya Bankası'nda çalıştı. Yurda döndüğünde Sabancı Holding'e Genel Kordinatör olarak girdi.

Süleyman Demirel'in 1979 Azınlık hükümeti döneminde Turgut Özal, hem Devlet Planlama Müsteşarlığına, hem de

Başbakanlık Müsteşarlığı'na getirildi. 24 Ocak kararlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında önemli rol oynadı.

Mayıs 1983 te arkadaşlarıyla Anavatan Partisini kurdu, 6 Kasım 1983 seçimlerinde partisi büyük bir çoğunlukla seçerek Türkiye Cumhuriyeti'nin 45.çi Hükümetini kurdu ve başbakan oldu.

Turgut Özal bu başarısını 1987 yılında yapılan Genel Seçimlerde de sürdürerek, partisi yeniden iktidar oldu. Özal'ın iktidar yılları Türkiye için reformist yıllar oldu. Siyasi, İktisadi alanda bir çok tabu yıkılarak liberal demokratik anlayışlar hukum kilindi.

Özal'ın yenilikçi ve değişimci karakteri de politikada yansındı. Yeni anlayış ve farklı yaklaşımlarla Türkiye'nin ulusal çıkarlarını maksimize edilmeye çalışıldı.

Turgut Özal, varolani sürekli değişim, yenileştirme arzusunu sembolü oldu. Uluslararası alanda Türkiye'nin itibarının artmasını sağladı.

Kasım 1989 da Turgut Özal Türkiye Cumhuriyeti'nin 8.çi Cumhurbaşkanı seçildi. Kendine has kişiliğiyle devletin bu yüce makamında da etkin bir Cumhurbaşkanlığı örneği sergiledi.

Körfez Krizi sırasında özgün tavırlarıyla kendinden ve Türkiye'yi aşırıca uluslararası alanda ilgi odağı haline getirdi.

Turgut Özal, 21. yüzyılı Türk-lik, yüzüyü olarak görüyordu. Türkiye'nin Türk Cumhuriyetlerle ve Türk Topluluklarıyla olan ilişkilerine önem veriyordu.

Türkiye'yi bölgesel bir güç olarak algıyordu. Bunun ispatı olarak mimarı olduğu Karadeniz Ekonomik İşbirliği Bölgesi projesinde hayatı geçirmiştir.

Türkiye'nin 8.çi Cumhurbaşkanı Turgut Özal bu görevde 3 yıl 5 ay 8 gün kaldiktan sonra, 17 Kasım 1993 Cumartesi günü, geçirdiği kalp krizi sonrasında kaldırıldığı hastanede, saat 14.30 da Türkiye'yi derin bir yasa boğarak yaşama veda etti.

Turgut Özal'ın Batı Trakya Politikası

Başbakanlığa gelişiyile Türk - Yunan ilişkileri bir ivme kazandı. İlk olarak Turgut Özal iki ülke arasında karşılıklı olan vize uygulamasını tek taraflı olarak kaldırdı.

Turgut Özal dış politikayı icra eden kararlılıklarının aktif, cesur ve kendinden emin davranışları, insiyatif kullanmaktan korkmamaları gerektiğiine inanıyordu.

Yenilikçi ve değişimci kişiliğini dış politikaya da yansımıştı. İktidara geldiği günden itibaren Türk dış politikasının yaklaşımını bütünüyle değiştireceği işaretini vermişti.

Askeri dönem yılları Türkiye'nin en büyük sorunu Atina Hükümeti ve ilişkileri idi. Yunanistan Türkiye'deki askeri politikasının temel unsuru haline getirmiştir.

Başbakanlığa gelişiyile Türk - Yunan ilişkileri bir ivme kazandı. İlk olarak Turgut Özal iki ülke arasında karşılıklı olan vize uygulamasını tek taraflı olarak kaldırdı.

Türkiye ile Yunanistan arasında kronikleşmiş bir hal alan Ege sorunu yerine, karşılıklı ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve insanı önem taşıyan Batı Trakya'daki Türk Azınlık sorununa öncelik verdi.

Turgut Özal, karşılıklı ekonomik ilişkilerin gelişmesinden sonra siyasi sorunların daha kolay çözülebileceğine inanıyordu. Azınlık sorunun insanı boyutları olduğu için hu-

zursuzluk yaratacağını savunuyordu.

Bu anlayışlar çerçevesinde 30-31 Ocak 1988 de İsviçre'nin Davos şehrinde bir araya geldiler. Bu zirve Turgut Özal ve Andreas Papandreou iki ülke başkanları Türk Yunan ilişkileri için ümit verici bir gelişme olarak değerlendirildi.

Görüşmelerde Batı Trakya Türk azınlık sorunu da görüşüldü. Türkiye Başbakanı Turgut Özal bu gelişmeleri dönemin Batı Trakya Türk azınlığı dini lideri İskeçe Müftüsü Mustafa Hilmi'ye gönderdiği mesajında şöyle dile getiriyordu: "... ülkemiz arasındaki yakınlığını

manın Batı Trakya'daki soydalarımız için de olumlu ve somut sonuçlar yaratmasına olan inancımı teyid etmek isterim...."

3-4 Mart 1988 de Brüksel'de gerçekleştirilen zirvede de iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için olumlu adımlar atıldı.

Bunun ardından 13-15 Haziran 1988 tarihleri arasında Özal'in tarihi Atina ziyareti gerçekleşti. Görüşmeler gündeminde Batı Trakya sorunuda vardı. Atina Türk Büyükelçiliğinde

Başbakan Turgut Özal, Hasan Hatipoğlu, İsmail Rodoplu ve Mehmet Emin Ağa'dan oluşan Azınlık temsilcilerini kabul etti. Kendileriyle kırk dakika görüştü. **Bu olay Turgut Özal'ın Batı Trakya Türk azınlık sorununa karşı gösterdiği duyarlılığın ve**

Dis sýyasete önem veren Özal, Papandreu ile bir görüşmede.

verdiği önemin somut bir göstergesi idi. Bu ilgi hayatının sonuna dek artarak devam etti.

Aynı yılın Eylül ayında derneğimizin yönetim kurulu üyelerinden oluşan bir heyeti Ankara'da kabul ederek, Türkiye'ye göç etmiş Batı Trakyalı Türklerin sorunlarını dinlemiş ve busorunlarını aşılması yönünde somut adımların atılması için bakanlarından gerekenin yapılması istemiştir.

Aktif, yenilikçi, barışçıl yaklaşımının yanında Özal dış politikada da dinamik, kararlı ve caydırıcı yaklaşımıyla da tanınan bir siyasi liderdi.

"Yunanistan Müftü tayin edemez." "Eğer Yunanistan bu insanlara karşı sert tedbirler alırsa, ilişkilerimizdeki gerginlik artacaktır." "Batı Trakya'da bazı huzursuzluklar var. Bunlar bizi rahatsız ediyor." gibi çıkışlarıyla Tur-

Cumhurbaşkanı Özal'ı son uğurlayan kişi elçibey oldu.

gut Özal, Yunan Hükümetinin Batı Trakya'daki soydaşlarımıza yönelik art niyetli eylemlerine mani olmuştu.

Turgut Özal, uluslararası toplantılarında Batı Trakya

delegasyonlarını kabul ederek, onları yanına alarak, sorunlarını gündeme alırdıracak Batı Trakya sorunun uluslararası bir nitelik kazanmasına yardımcı olmuştur. Bu yaklaşımın tipik örneğini her defasında İslam Konferansı Teşkilatı toplantılarında sergilemiştir.

Gerek Başbakanlığı, gerekse Cumhurbaşkanlığı süresince Ankara'ya gelen Batı Trakya delegasyonlarını her zaman sıcak bir ilgiyle karşılamış gereken önemini göstermiştir.

Biz Batı Trakya Türkleri, Türkiye'nin yetiştirdiği bu büyük devlet adamı Sayın Turgut Özal'ı Batı Trakya ve Dış Türklerin davasında sağladığı katkılarından dolayı her zaman şükranla anacağız, onun düşüncelerini, fikirlerini davamızın amacına ullaştırılmasında ilham kaynağı kabul edeceğiz.

İngiltere eski Başbakanı Margaret Thatcher'ı Özal'ı ziyaret edenler arasındaydı.

Milli Eğitim Bakanı Toptan, Yunanistan'ı uyardı

Soydaşlarımızın eğitim hakkı gaspedilmemeli

Batı Trakya'da yaşayan soydaşlarımızın eğitimle ilgili sorunlarını yerinde incelemek için Batı Trakya'ya gitmek istedığını belirten Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan, ziyaretin gerçekleşmesi için Yunan makamlarından haber bekliyor.

Köksal Toptan, Yunanistan'ın Lozan Antlaşması'na riayet ederek, Batı Trakya'daki soydaşlarımızın eğitim hakkını gasp etmeyecek davranışlar içerisinde olması ve zorunluluğu hissetmesi gerektiğini kaydetti.

Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan, Batı Trakya Türkleri'nin eğitim sorunlarını yerinde görmek ve sorunun çözümü için Yunan makamlarıyla görüşmek istediğini söyledi.

Köksal Toptan, Batı Trakya'daki Türklerin eğitim sorunlarıyla ilgili olarak Yunanistan'a gitmek istediğini, Yunan Dışişleri Bakanlığı'na bildirdiğini, ancak kendisine henüz bir cevap gelmediğini söyledi. Toptan, ziyaretini resmi davetli olarak gerçekleştirmek istediğini belirterek, şunları söyledi:

"Dışişleri Bakanlığı ile sürekli görüşüyoruz, ben, Dışişleri Bakanlığı'na Batı Trakya'ya gidip orada olup bitenin görmek istediğimi bildirdim. Hem de bu konuda bir cevap geldi. Ancak ben, bu ziyareti, Yunanistan'ın resmi davetlisinden yapmak ve orada bu

konuyu konuşmak isteriyorum. Altıncı çizerek söylemek istiyorum, ben, Batı Trakya'da Lozan Antlaşmasıyla sağlanan eğitim hakkının işlerliğini görmek istiyorum."

Bakan Toptan, Türkiye'deki azınlık okullarındaki uygulama ve azınlık vatandaşların eğitim hakları ile ilgili olarak da, Lozan Antlaşması'nın taraf olarak Türkiye'ye yüklediği yükümlülüklerne riayet ettiklerini kaydetti. Toptan, azınlık vatandaşların eğitimleriyle ilgili kendilerine bir şikayet gelmediğini belirterek, şöyle konuştu:

"Antlaşmanın yükümlülüklerini biraz daha ileriye giderek fazlaıyla uygulamakta tereddüt etmiyoruz. Çünkü azınlık okulunda okuyanlar da bizim vatan-

daşımız. O insanların da diğer vatandaşlarımız gibi eğitim hakkı vardır. Bu bizim anayasamızın da, yasalarımızın da gereğidir. O sebeple azınlık okullarına, kendi okullarımıza gösterdiğimiz özeni gösteriyoruz. Oradaki çocuklarmızın iyi bir eğitim alması içinizerimize düşeni yapıyoruz."

Milli Eğitim Bakanı Toptan, Türkiye'nin isteğinin, diğer ülkelerin de Lozan Antlaşması'na riayet etmesi olduğunu, özellikle de Yunanistan'ın bu anlaşmalara uyarak Batı Trakya'daki Türklerin eğitimi hakkını gasp etmeyecek davranışlar içerisinde olması ve bu zorunluluğu hissetmesi olduğunu vurguladı.

Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan Batı Trakya'ya gidecek sorunları yerinde görmek istiyor.

YUNANİSTAN'IN İÇ SINIRLARI

Yunanistan'da yayımlanan Kariyatiki gazetesiinde yer alan Batı Trakya'daki yasak bölge.

Yunanistan'da haftalık yayımlanan Kariyatiki gazetesiinin, Epsilon adlı dergi ekinde **Yunanistan'ın iç Sınırları** başlığı ile Batı Trakya'daki yasak bölge sorunu gündeme getirildi.

Yazında yasak bölge sınırları için Yunanistan'ın iç sınırları tanımlaması yapılarak, bölge içinde açık havâ hâpişanesi nitemesi yapılıyor.

Ayrıca yasak bölge uygulamasının askeri sebeplerden çok siyasi sebeplere dayandığı vurgulanarak burada amacın azınlık mensuplarına kısıtlama getirilmek olduğu belirtiliyor. Buna kanıt olarak 1974'ten sonra Hristiyan köylerinin bu uygulamanın dışına çıkarılması gösteriliyor.

Profesör Nikos Alivizatos'un **İ POLİTİKİ TEZMİ SE KRİSİ** (Politik Kavramlar Krizde) adlı kitabından da alıntılar

yapılan yazda bu uygulamanın iç düşmanlarına karşı getirildiği ileri sürülerek, Yunan yönetiminin azınlık mensuplarını düşman olarak gördüğü ima edilerek bu anlayış eleştiriliyor. Bu anlayışın mimarı olarak Gümülcine Mitropoliti Damaskinos gösterilerek,

kendisinin azınlık mensuplarını haksız yere suçladığını dikkat çekiliyor.

Yazada ayrıca bölgede bulunan nahiye müdürlüğünün İşkeçe valisinden bu uygulamamın kaldırılması yönünde taleplerinin cevapsız kaldığı belirtiliyor.

BATI TRAKYA'NIN SESİ'ne ULAŞMANIN EN KOLAY YOLU ABONE OLMAKTIR

PTT'LERDEN 666273 NOLU POSTA ÇEKİ HESABINA
VEYA GARANTİ BANKASI HASIRCILAR ŞUBESİ
6200209/2 NOLU HESABIMIZA YATIRACAĞINIZ 120.000
TL. İLE TRAKYA HAKKINDA DOĞRU HABER VE
SAĞLIKLI YORUMA ULAŞABİLİRSİNİZ!

**UNUTMAYINIZ, DERGİMİZ
DERNEĞİMİZİN RESMİ YAYIN
ORGANIDIR**

Müftülük davası

Batı Trakya Müslüman Türk azınlığı tarafından Gümülcine Müftüsü olarak seçilen İbrahim Şerif, 21 Mayıs'ta tek hakimli Selanik Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak.

Azınlığımızın seçilmiş müftüsü İbrahim Şerif'in 21 Mayıs'ta Cuma günü 09.00'da Selanik yeni mahkeme binasında hazır bulunması istenirken, su suçlamalarda bulunuyor:

Recep Kandili nedeniyle 17 Ocak 1991 tarihinde mesaj yayımlamak ve kendisini müfti seçen azınlığa teşekkür etmek.

Restore edildikten sonra 15 Ocak 1991 tarihinde yeniden faaliyete geçen Türk Gençler Birliği binasının açılış töreninde Müftü kıyafetiyle hazır bulunmak.

Berat kandili nedeniyle, 27 Şubat 1991 tarihinde dini ve politik içerikli mesaj yayımlamak.

Dumruköy'de yapılan Mevlid-i Şerif'e Müftü sıfatıyla katılmak ve yaklaşık iki bin kişi önünde konuşma yapmak.

Ayrıca seçilmiş müftü İbrahim Şerif'in Vaptiz yaptığı da suç duyuruları arasında yer alıyor.

İslamiyette kıyafet aynalıkının bulunmaması ve vaptiz yapılmaması dikkate alındığında suçlamaların ayrıca ane kadar gayri ciddi olduğu da ortaya çıkıyor.

Müftülük Sorunu

Müftülük makamını düzenleyen uluslararası belge, 1913 Atina Muahedenmasıdır. Bu belge 23945/1920 sayılı yasa ile iç hukuka dahil edilmiş ve müftülük makamı, en küçük ayrıntısına kadar bu yasa ile

düzenlenmiştir. Bu yasa göre müftüler azınlık tarafından seçilecektir.

Ancak 2345/1920 sayılı yasa yöntemi uygulamaya sokmamış ve 1920 yılından sonra işbumasına gelen müftüler, birer Kral idaresi ile atılmıştı.

Üstelik bu atılmış müftüler Iskece Mustafa Hilmi Efendi ve Gümülcine de Hüseyin Mustafa Efendi olarak belirlenmiş, demiroka'ya sadece "Müftü kaymakamlığı" atılmış. Dedeğlu ise makam ise makam bile kurul-

mamıştı.

Ancak azınlığımızın büyük bir çoğunluğu tarafından sevilen bu müftüler zamanla azınlığın sembolü haline gelerek, toplumsal mücadeledeki başını çeker olmuşlardır.

Ne var ki 2 Haziran 1984 yılında geçirdiği bir kalp krizi sonucu vefat eden Komotini Gümülcine Müftüsü Hüseyin Mustafa Efendi, azınlık içinde bir anda şaşkınlık ve derin üzüntü yarattı.

Yönetim, vefatın ercişi günü,

Batı Trakya Müslüman Türk azınlığı tarafından Gümülcine Müftüsü olarak seçilen İbrahim Şerif, 21 Mayıs'ta tek hakimli Selanik Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak.

Azılığının seçilmiş müftüsü İbrahim Şerif

Mısır'da eğitim görmüş İmam Rüştü Etem'i Müftü Vekili olarak atar. Ne var ki azılığın tepkilerine kulak veren Rüştü Etem istifa eder. Bunun üzerine yönetim 16 Aralık 1985 tarihinde, Suudi Arabistan'da eğitim görmüş, Yunan yönetimine yakınılığı ile tanınan Hafız Cemali Meco'yu Müftü Vekili (Naibi) olarak atar.

Azılığımızın tüm tepkilerine rağmen Cemali bu görevden ayrılmaz. Yönetim ayrıca 3 Kasım 1988'de de "Müftülerin tayin usulü". Aranacak vasıflar, hizmet durumları ve vekaletlerine ilişkin bir yasa tasarısını meclise sunar. Tasarı, o anda görevde bulunan müftü naiblerinin otomatik olarak müftü olmalarına da öngörmektedir. Kısaca görevde gelecek müftüler, valinin ve geleceği müftüalar üzerine Milli Eğitim ve Din İşleri Bakarı tarafından atanacak ve müftüler bir tür devlet memuru olacaktır.

Bu kararname iki yılı aşkın

bir süre yasa tasarıları olarak bir köşede bekletilir. Yürürlüğe sokulmaz.

Bu iki yıllık süre içinde ne olur?

29 Ocak 1990 vandalizm olaylarının yarattığı şok etkisinden de olacak İşkece Müftüsü, şu anki azılığımızın seçilmiş İşkece Müftüsü'nünbabası Mustafa Hilmi Efendi, 12 Şubat 1990 günü vefat eder.

17 Ağustos 1990'da İşkece ilinin 52 camisinde el kaldırma yöntemiyle yapılan seçimde ise Mehmet Emin Ağa, azılık tarafından yapılan Müftü seçilir.

Batı Trakya Müslüman Türk azılığı, tek bir sesle 2345/1920 sayılı yasaya seçim yoluna her yerde gidilmesini ister.

Nihayet Gümülcine'deki azılık, Rodop ili içinde Cuma namazı kılınan bütün camilerde 28 Aralık 1990 günü, el kaldırma suretiyle Müftü seçimi yapılmasına karar verir.

Büyük telaşa düşen yönetim, 24 Aralık'ta, Noel kutlamaları olmasına rağmen, 2345/1920

tarihli yasayı iptal eden ve Batı Trakya'da müftülük kurumunu bağı olacağının esasları düzenleyen 182 sayılı bir Kanun Hükümünde Kararname çıkarır. Söz konusu kararname ise, 22 Ocak 1991 tarihinde Meclis tarafından onaylanır.

Kararnameyi tanımayacaklarını belirten batı Trakya Müslüman Türk azılığı, 28 Aralık 1990 günü 102 köy ve nahiyyede yaptığı seçimde, Gümülcine Müftüsü olarak İbrahim Şerif'i seçer.

O tarihten bu yana ise Gümülcine azılığımızın seçilmiş faziletili müftüsü İbrahim Şerif olarak kabul ediliyor.

Meco Cemali ise yönetimin koruma altında, müftülük makamında bulunuyor. Azılık ise Meco Cemali'yi "Hristiyanların Müftüsü", "Kukla Müftü" ifadeleriyle tanımlamaya devam ediyor.

64 Günlük Tutukluluk

5 Kasım 1989 genel seçimlerinden önce yayımlanan bir duyuru nedeniyle, milletvekili adaylarından olan Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif, yalan haber yazmak, "Türk" sözcüğünü kullanmak yoluyla da toplantıda ikilik yaratmakla suçlandılar.

25-26 Ocak 1990'da yapılan duruşmada, iftira ve yalan haber yazmaktan aklanılar, ancak kamu düzenini bozmaktan suçlu bulunarak 28'er ay hapse, 3'er yılda siyaset hakkından men cezasına çarptırıldılar.

Sadık Ahmet'le, İbrahim Şerif'in 30 Mart'ta Patra'da görüşülen istinaflarında, mahkeme sanıkları suçlu bulmuş, ama iyi hallerini dikkate alarak Sadık Ahmet'in hapis cezası 15 aya, İbrahim Şerif'ininki de 10 aya indirilerek mya çevrilmiştir.

Böylece, Sadık Ahmet ve İbrahim Şerif 64 gün tutuklu kaldıktan sonra saliverilmesi oldu.

BALKANLarda TÜRK VE DİĞER MÜSLÜMAN TOPLUMLARI VE GÖÇ OLGUSU

Halit EREN

Bugün bütün Balkan ülkelerine dağılmış olan ve her ülkede değişik özellik arzeden Türk ve diğer Müslüman toplumlar, bazı ülkelerde azınlık durumunda iken genellikle çoğulugu elde tutmaktadır. Balkanlarda yaşayan Müslümanlar arasında sayıca, başta Türkler, Arnavutlar ve Boşnaklar gelmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun Rumeli'den çekilmesiyle 20. asırda kurulan ve Balkan Devletleri olarak bilinen devletlerde yaşayan Türk ve diğer Müslüman toplumların bugünkü durumu ve bir asırdan beri devam edecek göç olgusunu üzerine hazırlamış olduğunuz bu tebliğde, Balkan ülkelerindeki Müslüman toplumlar ve 1877-78 Osmanlı-Rus Harbinde günümüzde kadar Türkiye'ye olan göçleri konusu ele alınmıştır.

Bugün bütün Balkan ülkelerine dağılmış olan ve her ülkede değişik özellik arzeden Türk ve diğer Müslüman toplumlar, bazı ülkelerde azınlık durumunda iken genellikle çoğulugu elde tutmaktadır. Balkanlarda yaşayan Müslümanlar arasında sayıca, başta Türkler, Arnavutlar ve Boşnaklar gelmektedir. Ayrıca kendilerini Türk kabul eden Torbesler, Pomaklar ve Çingeneler de bulunmaktadır.

Toplam nüfusun % 75'ini Müslümanların oluşturduğu üç milyonluk Arnavutluk bir kenara bırakılacak olursa, diğer devletlerde yaşayan

muslimanların durumu şu şekilde özetlenebilir.

Bulgaristan

1986 sayımına göre 9.200.000 olan Bulgaristan nüfusunun, 1986'dan beri etnik ve dini azınlıklar belirtilmemişinden Türk ve Diğer Müslüman toplumların sayıları belirtilmemektedir. 1956 sayımında Birleşmiş Milletler Teşkilatına gönderilen resmi makamlara göre Bulgaristan'da 656.025 Türk, 197.865 Çingenel ve 5.993 Tatar yaşadığı belirtilmiştir. Ancak, nüfus artış hızına göre bir hesap yapacak olursak, bugün Bulgaristan'da bir Müslüman çoğunluğundan bahsetmek mübalağa olmaz kanaatindeyiz.

Bulgar resmi istatistikleri 1920larındaki Türk nüfusunun 690.734 olarak göstermiştir. 1946'da yine resmi istatistikler Türk nüfusunu 938.418 olarak vermişlerdir. Kendi verdikleri rakamlara göre, 26 yılda Türk nüfus artış hızı binde onikidir. Nüfus artış hızında hiçbir çoğalma olmadığı farzederek ve yine Türklerin nüfus hızını binde oniki olarak onları verdiğine göre kabul edersek,

1946'yi esas alduğumuzda bile, 1989 yılında Bulgaristan'da Türk nüfusunun birbuçuk milyonun üstünde olması gerekiyor. Bulgar istatistikleri 1956 sayımında 8 ve yukarı yaşındaki Türk nüfusunun sayısını 502.227 olarak, 8 yaşından küçük çocukların sayısını ise 150.000 olarak vermiştir. Bu oran Türk nüfus artışının o günlerde binde otuz üç civarında olduğunu göstermektedir. Kendi verdikleri 1946 sayısı olan 938.418 esas olarak alınırsa, Bulgaristan'daki Türk nüfusunun 1989'da 3.790.000 civarında olması gereklidir. Bu rakamlara, Pomaklar, Türkçe konuşan Müslüman çingeneler ve Gagavuzları da dahil edecek olursak, ve bunlara Makedonyalı ve diğer Müslüman azınlıkları da katarsak; 1987 nüfus sayımına göre, 1989'da Bulgarların kendi memleketlerinde, azınlık durumuna düşükleri söylenebilir.

10.4.1968 tarihinde Varna'da Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreteri'nin 2.000'li yıllarda Bulgarların azınlıkta kalabilecekleri endişesini dile getirmiştir. Oluşumda bu iddiamızı destekler mahiyettedir. Bu iddiayı batılı bilim adamlarının istatistiksel incelemelerinde de 2.000'li yıllara doğru Bulgarlar kendi vatanlarında azınlıkta kalabilecekleriini belirtmişlerdir.

10.4.1968 tarihinde Varna Parti Aktif Öğrenci Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreteri Venelin Kotsev'in konuşmasında... bu endişe dile getirilmiş ve tedbir

alinması hususundaki bu konuştan basılarak diğer bölgelerdeki parti mensuplarına dağıtılmıştır.

1984'de "ad değişimi" olayları esnasında 3.300.000 kimliğin değiştirildiği bilinmektedir. Buntara küçük çocuklar dabil olmadığına ve değişenler sadece Türklerin nüfusunu cüzdandıları olduğuna göre, Bulgaristan'daki Müslüman nüfusunun ulaşığı seviye açıkça görülmektedir.

Bulgaristan'daki Türk nüfusunun tespiti konusundaki diğer kısas olarak 1989 kritikinde bankalardan 400.000 kişinin para çekmiş olması ele alınabilir. Bulgaristan'daki Türk adet ve geleneklerine göre, para bankaya aile resi adına yatırıldığı, gözönlüne alındığında ve her aile 5 nüfus olarak kabul edilirse 2.000.000 kişi eder. Bu sayıya bankada parası olmayanlar, parasını çekme imkanı bulamamış olanlar veya göçe hazırlanmaya gerek duymamış olanlar da ilave edilence, Türk nüfusu hakkında, dolaşılık yoldan, yine yukarıdaki hesap sonuçlarına yakın bir sayıya ulaşılır.

Bulgaristan'daki Müslümanların sayısının tesbiti hakkında en ilgi çekici olay Tempo dergisi muhabirinin Bulgaristan Devlet Başkanı Teodor Jivkov'a "... farklı türklere gelen Bulgar vatandaşları birbirine düşürmüştür" ile ilgili sorusuna, Jivkov'un "... Bakın, onların beni suçladığı durum Bulgaristan'da tam 4 milyon Bulgar'ın desteklediği bir durumdur" şeklinde cevap vermiş olmasıdır. Böylece, Jivkov, dolaşılık olarak, Bulgaristan'ın nüfus durumuyla ilgili çok önemli bir açıklamada bulunmaktadır. 1987 nüfus sayımı neticelerine göre Bulgarların, kendi memleketlerinde gerçekten azınlık durumunda ol-

dukları görülmektedir.

1985'te baş gösteren olaylar üzerine Bulgaristan'daki Türk nüfusunu tespit etmeye çalışan aydınlarından oluşan bir grup, 1986 sayımlarındaki dokümleri esas olarak Türk (Pomak ve Çingeneler dahil) yerleşim bölgelerindeki nüfusun dokümünü yapmış, daha sonra Türklerin Bulgarlarla karışık yaşadıkları yerlerde ekipler oluşturarak özel bir sayıya yapmıştır. Elde etikleri sonucu göre, Türk, Pomak ve Çingenelerin sayısını 5.152.000 olduğu ve bunun genel nüfusun yüzde 56'sını oluşturduğu katı olarak tespit edilmiştir.

Bütün bu gerçekler karşısında, artık gerçek bizimiz, gerçek resmi kurumuz, Bulgarların arzusu doğrultusunda, Bulgaristan'da, Bulgaristan'daki Türk nüfusunun genel nüfusa oranının yüzde 10 civarında olduğunu söylemekten vazgeçmemeli şarttır. Bu hem oradaki Türklerin menfaati için, hem de "hakikat" böyle olduğundan ötürü gereklidir. Bulgaristan'daki Türkler'in 40'tan fazla, hatta yarı yarıya olduğu; tüm azınlıklarla birlikte gerçek Bulgar nüfusunun artık "azınlık" durumuna düşmüş olduğu yapılan hesaplardan ortadadır. Eğer Bulgaristan'ın veya dünya devletlerinin buna bir itirazları varsa, tarafsız gözlemciler nezdinde Bulgaristan'da bir sayı yapılmalı, Türk nüfusu gerçek olarak açıklanmalıdır. Bulunan sayıya 1989'da "zorunlu göç"le Türkiye'ye gönderilenler de ilave edilerek bu hususaki hakikatler aydınlatılmıştır.

Makedonya:

2.300.000 nüfuslu Makedonya'da resmi açıklamalara göre toplam nüfusun yüzde 25.81'i Müslümanlardan oluşmaktadır,

1991 resmi sayımlarına göre 420.000 Arnavut (yüzde 18), 100.000 Türk (yüzde 4.3), 8.000 Torbes (yüzde 3.4) olmak üzere Makedonya'da toplam 600.000 Müslümanın yaşamaktadır. Ancak Arnavutların büyük çoğunluğunun sayıma katılmadığı gözünden bulundurularak, Üsküp İslam Birliği Meşihatının (Diyanet İşleri Başkanlığı) yaptığı özel istatistik araştırmalarına göre 1.150.000 Müslümanın bulunduğu ve bunların genel nüfusunun yüzde 50'sini oluşturuğu tespit edilmiştir. Buna göre Türkler ve Torbesler 150.000 civarı, Arnavutlar 800.000, Çingeneler 200.000 kişidir. Siyasi faaliyetlerde de bulunan Türkler son Makedonya Parlamentosunu Kültür Bakanlığı koltuğuna almışlardır. Makedonya'daki Türk Demokratik Birliği örgütü, Türk Demokratik Partisi'ne dönüştürülmüş ve başkanlığına Erdoğan Sarac seçilmiştir. Eğitim konusunda da bazı imtiyazlara sahip olan Müslümanlar, 1991 Anayasasına göre, ilk orta-lise ve denge okullarda eğitim ana dilinde yapma hakkına sahiptirler. Ayrıca Üniversitede Türk Dili ve Edebiyatı ile, Arnavut Dili ve Edebiyatı bölümleri bulunmaktadır. Bunların dışında orta dereceli okullara öğretmen yetiştiren okullarda Türkçe ve Arnavutça bölümleri de mevcuttur. Buntara ilaveten Türkler, bir Pedagoji Fakültesi açmak için teşebbüslerde bulunmaktadır. Bir de Üsküp'te üç dilde eğitim yapan, orta dereceli İshabey Medresesi'ni zikretmek gerekir. Kültürel faaliyet olarak da "Bülfik" ve "Hilal" adlı dergileri çıkarmak, yayım faaliyetini sürdürmektedirler.

Üç Gümülcine'li mutasavvif

Araştırma Görevlisi Mahmud Erol KILIÇ

Osmanlı ikliminde en fazla neşv-ü nema bulmuş tarikatharı başında "Halvetiyye" yolu gelir. Söz konusu bu tarikatın kırktan fazla şubesinin içerisinde Hz. Pir Seyyid Hasan Hüsameddin El-Buhari El-Uşaklı (K.S.) 1 tarafından teessüs ettirilen UŞŞAKIYE şubesi ve devlet-i Aliye'nin hususen Marmara, Ege, Doğu ve Batı Trakya bölgelerinde yayılmış, buralarda uyandırıldığı dergahları vasıtasyyla insanlara hizmet görmüş ve yetiştirdiği yüzlerce alim, şair ve mutasavvıfla bu irfan ocağı da Osmanlı İslam Kültürü'ne büyük katkıda bulunmuştur. Hz. Pir'den sonra bu takik M. Memican-ı Saruhanî hasretleri kanıyla Getibolulu Ömer Karibi Efendi'ye ondan Alim Sinan Efendiye, ondan da Muhammed Keşani Efendi vasıtasyyla bu makalenin konusu olan büyük mutasavvıf Gümülcine'li Halil Efendi hazretlerine ulaşmıştır. Böylece Şeyh Halil Efendiyle birlikte tarikat merkezi Gümülcine'ye nakli oldu ve iki kuşak kadar buradan idare olundu.

SEYH HALİL GÜMÜLCİNEVİ: (K.S.) Hazretleri Gümülcine'de doğdu. Doğum tarihini tesbit etmek mümkün olmadı. Bir tomarda 1081/1670 tarihinde Gümülcine'de vefat ettiği yazılıdır. 2 Badi Efendi, Yenice mahallesindeki Mahmud Ağa camiinin aslında onun tekkesi olduğunu söylemektedir. 3 Kendisinden bize sadece, salığın geçireceği tasavvufi makamları anlatığı Risale-i Etvar-i Seb'a isimli 125 mısralık manzun bir risale ulaşmıştır. 4 Nutuklarından ise bir şey ulaşmış değildir. Şeyh Halil Efendi (K.S.) irşadlarıyla yüzlerce kişiye ışık saçmıştır. Yetiştirdiği halifelerinden Si-

rozlu Muzaffer Efendi, Uşaklı Abdullah Efendi, Debbag Ahmed Efendi, Hızır Dede ve kendi oğlu Abdülkerim Efendiler, bunlar içerisinde sadece bizim hilebildiklerimiz şüsiyetlerde bazılardır. Uzunca bir süre hizmette bulunan Şeyh Halil Efendi'nin vefatından sonra ise yerine oğlu Abdülkerim Efendi postını olmuştu.

ABDÜLKERİM GÜMÜLCİNEVİ: (K.S.) Hazretleri de başından devraldığı bu ilmi tabib olmalarla öğretmeye devam etti. Onun yetiştirdiği halifeleri içerisinde, Hafsa'lı Süleyman Efendi, Hayrabolu'lu Hüseyin Efendi, Gümülcine'li İsmail Efendi, Köstendil'li Çavuşzade Mehmet Efendi, Kırklareli'li Ahmet Efendi, Belgrad'lı Hüseyin Efendi, Tekirdağ'lı Mehmed Efendi, Çorlu'lu Mehmet Efendi, Manisa'lı Veliyyüddin Efendi, Abacızade Ali Efendi, Abd-i memluk Şeyh Kasım Efendi, Ali Karim Efendi de 1100/1688 tarihinde Gümülcine'de vefat etti. 5 Kendisinden bize bir eser ulaşmış değildir. Şeyh Halil Efendi ve oğlu Abdülkerim Efendi'nin halifesi **SEYH OSMAN SIDDIK EFENDİ** de Gümülcine'de doğmuştur, fakat irşad hizmetini Attar Hacı Halil Tekkesi'nde şeyhlik yaptı. 114/1702'de Edirne'de vefat etti. Türbesi Debbaghane mezahıydı. 7 Uşaklı şeyhlerinin ileri gelenlerinden biri olan Osman Südkı Efendi'nin bugün kayıp olan mezar kitabesinde şunlar yazıyordu.

"Cenab-ı Şeyh Osman Efendi Şeyh-i Uşaklı

Ki mislin görmedi alemden ayn-i alemd-i imkan

Hilal iken vücut-ı naziki evc-i keramette

Olup nageh fenafillah oldu
vasıl-i canan

Biri dedi vefat-ı tarhini hafif-i gaybi

Bekaya oldu mail bu deyip
kutb-ı cihan Osman" 8

1114

SEYH OSMAN SIDDIK GÜMÜLCİNEVİ: Hazretlerinin yetiştirdiği halifeleri de, Şeyh Ahmet Edirneyi Efendi, kara Dede, Ibn-i Hatil Efendi, İlyas Efendi, Halil Dede'nin oğlu Mustafa dede, Mustafa Efendi, Sahaf Ali Efendi (Ö. 1111), Bahçekapılı Hasan Efendi (Ö. 1113), Tarakçı İmam Muhammed Efendi, Halil Efendi Hamid Edirnevi Efendi, Katib Hasan Efendi, İbrahim Simkeş Efendi (Ö. 1109). Şeyh Süleyman Efendi ve yerine geçen Şeyh Muhammed Hamdi-i Bağdadi el-Edirnevi (Ö. 1136) hazretleridir. 9

Bu son şeyhin başta "Hamdiye" ilahisi olmak üzere birçok ilahisi bugine kadar dergahlarda okuna gelmiş ve bazıları da bestelenmiştir. 10

Uşaklı silsilesi daha sonra Cemaleddin Uşaklı el-Edirnevi (Ö. 1164/1750) ve Şeyh Abdülrahman Selahaddin Uşaklı el-Kesriyevi (Ö. 1782) 11 efendilerden gerçek günümüze kadar ulaşmıştır. batı Trakya'da Gümülcine'den başka Dimetoka'daki seneler bu bölgede Uşaklı tarikatının irfan ve aşık ocakları olmuşlardır.

Bu kısa yazımızda hukârların bulabildiğimiz bilgileri vermeye çalıştığımız bu pek tanınmış üç arif aslında Batı Trakya'nın yetiştirmiş olduğu yüzlerce mutasavvıftan bir-kaçıdır.

1- Hz. Pir Seyyid Hasan Hüsameddin Uşaklı hazretleri

880/1475 tarihinde Buharalda dünyaya geldi. 1001/1592 yılında İstanbul'da vefat etti. Mübaret türbesi ve tekkesi Kasımpaşa semtindedir.

2- Bkz. Ahmet Muhyiddin Efendi, Tomur-i Kebir, s. 113, Tophanedeki Kadırhane Kıtaptılığında.

3- Bkz. Ahmet badi Efendi, Riyaz-i Belde-i Edirne c. III, s. 131. Beyazıt Umumi Ktp, Yazmalar, No: 10392-93

4- Bendeki yazma bir mecmua içerisinde.

5- Bkz. Ahmet Muhyiddin Efendi, a.g.e. cIII s. 113

6- Bu konuda bir bilgisi olan kişilerin bizi haberdar etmeyeinden çok memnun olacağız (yazar)

7- Bu dergah ve türbe yanındaki mezarlıkla beraber Cumhuriyetten sonra istimlak edilmiştir. Şimdi aynı yerde marangozlar sitesi yer almaktadır.

8- Bkz. Vassaf, Sefine-i Evliya, c. IV, s. 193. Seleymaniye Küütphanesi, Yazma Bağıtlar, no: 2305-2309

9- Bkz. Ahmed Badi Ef., a.g.e. cIII, s. 113.

10- Bu zatin türbesinin yerine şimdî Edirne Lisesi yer almaktadır.

11- Abdullah Salahi Efendi aslen Kesriye (Kastoria)'lidir. 80'ini geçen eseriyle meşhur bir Osmanlı mutasavvıfıdır. Daha fazla bilgi için b.kz. Mehmet Akkuş, Abdullah Salahaddin-i Uşaklı, Hayatı ve Eserleri, (Basilanmış doktora tezi) Ankara, 1985).

12- Bkz. Ahmed Badi Efendi, a.g.e.c. III, s. 18, E.H. Ayverdi, Avrupadaki Osmanlı Mirası Eserleri, cIV s. 196

13- Bkz. Evliya Çelebi, Seyahathane, c. 1, s. 512, E.H. Ayverdi, a.g.e., c IV, s. 215

Gümülcine Türk Gençler Birliği'nde protokol masası.

Gümülcine Türk Gençler Birliği'nde Seçim

Gümülcine Türk Gençler Birliği'nin Olağan Genel Kurulu 14 Mart tarihinde yapıldı. Genel Kongre'de yapılan seçimlerde Arif Hüseyin yeniden başkanlığı seçildi.

Yönetim Kurulu
Arif Hüseyin Başkan
Rüdvan Hatipoğlu Genel Sekreter
Turgay Sadık Kasadur
Osman Arif Spor Kolu

Molla Ahmet Kültür Kolu
Galip Mümin Müzik Kolu
Hüseyin Marangoz Lokal Sorumlusu
Yönetim Yedekleri
İsmail Bağdatlı
Sabri İbrahimoglu
Denetim Kurulu
Mehmet Hatipoğlu
Müjdut Mustafa
Sedat Almet

İşkece Türk Birliği'nde seçim

İşkece Türk Birliği'nin olağan Genel Kurulu Toplantısı 4 Nisan tarihinde yapıldı. Genel Kurul'da 204 oy alan Kadir Yunusoğlu İşkece Türk Birliği'ne yeniden başkan seçildi.

Yeni dönem yönetimine seçilen üyeleri, 7 Nisan'da tekrar toplanarak şu şekilde görev bölmüştür.

Yönetim Kurulu
Kadir Yunusoğlu Başkan
Hüseyin Ağa Asbaşkan
Ali Canbaz Genel Sekreter
Hüseyin Peçenek Kasadur
Ahmet Kopel Üye
İsmail Mustafaoğlu Üye
Şaban Otuzbirk Üye
Yönetim Yedekleri
Orhan Rahmi

Hayri Hacihalil
Cahin Çingur
Hamdi Hayrullah
Hüseyin İlbişoğlu
Denetleme Kurulu
Sami Alibaşoğlu Başkan
Yüksel Nurioğlu Üye
Bahn Kahok Üye

Başkan Kadir Yunusoğlu

DOSTLUK - EŞİTLİK VE BARİŞ PARTİSİ'NİN KURULUŞ AMAÇLARI VE HEDEFLERİ

SADIK AHMET

(2)

Bir önceki bölümde, eskiden partilerle azınlık milletvekili adayları arasında yapılan anlaşmalardan ve verilen karşılıklı ödünlerden toplumumuza haberini olmadığımdan yazmıştık.

Önümüzdeki seçimlerde DEB Partisi'nin herhangi bir partile işbirliği yapıp yapmayacağı veya herhangi bir siyasi partiye aday verip vermeyeceği konusuna gelelim.

Her şeyden önce şunu belirtelim ki, DEB Partisi hiçbir partile karşı önyargılı değildir. Yani, tüm partileri Batı Trakya Türkluğu'na karşı eşit derecede yakın veya uzak görmektedir.

Eğer bu partilerden herhangi biri seçim sırasında DEB Partisi'yle seçim işbirliği yapmayı arzuluyorsa, bu konudaki görüşmeler için partimizin kapısı açıkta.

Herhangi bir siyasi partinin DEB Partisinden milletvekili adayı istemesi halinde nasıl bir yol izlenecektir?

İşte izlenecek bu yol, eskiisinin izlediği yoldan çok farklı olacaktır.

Eğer DEB Partisi'nin herhangi bir siyasi partile milletvekili adayı vermesi, partinin ilgili kurullarında kararlaştırılması halinde, teklif gelmesi üzerine partinin ilgili kurulları toplanarak, aday vermek için teklif sahibi partiden neler isteneceği görüşülecektir.

Her şeyden önce bu isteklerin tamamı Batı Trakya Türk Toplumu'nun sorunları üzerine olacaktır. Öneri sahibi partile istekler üzerinde asgari müsterek birleşilmesi halinde partinin tüm delegelerinden oluşan Ku-

rultay olağanüstü toplantıya çağrılacak ve Kurultay üyelerinin bu işbirliğini kabul etmesi halinde DEB Partisi'nden milletvekili adayı isteyen siyasi partiyeye milletvekili adayımız verilecektir.

Göründüğü gibi bu işlem son derece demokratik ve açık-seçik olacak ve eski pazarlıklarla hiçbir benzerliği bulunmayacaktır.

Eskiden iki kişi arasında yapılan pazarlıklar şimdi tüm halkın gözü önünde yapılacaktır. Eskiden pazarlık konusu milletvekili adayının çıkarları iken, şimdi azınlık çıkarları ön plana çıkacaktır.

Demek ki, seçim günü geldiğinde ne yapılacağını şimdiden kesinlikle söylemek pek mümkün değil. Ancak, çeşitli alternatiflerden toplumumuz menfaati için en uygunu hangisiyse o yol izlenecektir. Bu hussusta hiç kimseyin zerre kuşkusunu olmasın.

DEB Partisi'nin en önemli hedeflerinden biri de Avrupa Parlamentosu seçimlerine tek başına katılmak ve ilk Türk Parlementeri Avrupa Parlamentosu'na göndermektedir.

Bağımsız listeleri kurup 1989 Haziran seçimleri öncesinde soydaşlarımızdan oy isterken, konuşmalarımızı başlıca şu tema üzerinde oturtmuştu: "Ülkemiz yöneticilerinden yıldandan beri gaspedilmiş haklarımıza iadesini istedik ve istiyoruz. Bağımsız milletvekili seçildikten sonra da isteyeceğiz ama bir süre bekleyip olumlu sonuç alamazsak, dış dünyaya Avrupa'ya açılabız. Avrupa'daki tüm kurum ve kuru-

luşları tek tek gezip sorularımızı anlatacağız."

Soydaşlarımız bu sözlerimize inandılar ve bizi son iç seçim her birinde desteklediler. Biz de seçim öncesi vaadlerimize uygun olarak hem Yunan Meclisi'nde hem de Avrupa'da elimizden geldiğince çaba harcadık.

Şimdi, bu durumdan rahatsız olan Yönetim, çıkışlığı seçim yasasıyla bağımsız milletvekili seçime kapılarını kapadı. Ama, "Tanrı bir kapıyı kaparsa diğerini açar" derler. Nitekim böyle de oldu...

Yunan Millet Meclisi'ne bağımsız milletvekili olarak girme kapıları kapanırken, Avrupa Parlamentosu'na girme kapıları ardına kadar açıldı.

Dişardan bir Avrupalı Parlementeri veya kuruluşa bulup görüşme olanlığı aramak yerine, doğrudan doğruya bu Parlamento'nun üyesi olma hakkına sahibiz. Önümüzdeki 1994 yılında Avrupa Parlamentosu seçimleri yapılacak, ülkemiz Yunanistan'ın bu seçimlerde 25 parlementer seçme hakkı var. İşte bu seçimlerde biz de Batı Trakya Türk Azınlığı olarak yer almaktı, sadece yer almaktı kalmayıp, Allah'ın izni ve Batı Trakya Türk Toplumu'nun desteğiyle içimizden birini Avrupa Parlamentosu'na göndereceğiz. Böylece Avrupa Parlamentosu'na giren ilk Türk olma sıfatını taşıyacağız.

Bütün bu çalışmalar da Dostluk, Eşitlik ve Barış Partisi şemsiyesi altında olacak. Çünkü başka türfes mümkin değil.

Niçin mümkün değil? Parti

olmadan Avrupa Parlamentosu'na gidilemez mi? Avrupa Parlamentosu seçimleri için bağımsız listeler oluşturulamaz mı? Avrupa Parlamentosu seçim sistemi nasıl? Avrupa'daki işçi kardeşlerimiz bu seçimlere katılabılır mı? Avrupa Parlmenteri seçilebilmek için en az kaç oy almak gereklidir? Bizde yeterli sayıda oy seçmiş olmanın Batı Trakya Türk Toplumu için avantajları nelerdir? Bütün bu soruların cevaplarını da gelecek sizimizde vermeye çalışacağız.

Avrupa Parlamentosu seçimleri ve yönetimin bu tür ayak oyunlarından medet umanlar.

Güçlü bir gelişmeden ötürü ikinin olduğu için Dostluk-Eşitlik-Başarı Partisi'nin kuruluş Amaçları ve Hedefleri başlıklı yazımızı bu hafta aralayarak Avrupa Parlamentosu seçimleri hakkında görüşmelerimizi özetlemeye çalışalım:

Bilindiği gibi Batı Trakya Türk Toplumu'nun gerçek sessinin Yunan Millet Meclisi'nde temsil edilmesini önlemek için hükümet, bir süre önce antide-mokratik bir seçim yasası çıkararak bağımsız adaylara da yüzde 3'lük barajı getirdi.

Bu yasa maddesi, her şyeden önce Batı Trakya Türkliği'nin özgür iradesine indirilen bir darbedir. Pek çok yetkili kişi, her ne kadar "Sadık Ahmet'i bir daha Meclis'e sokmamak için bu yasa maddesini getirdik" demişse de, genelde veya do-layısıyla tüm toplumumuz bu kararda olumsuz şekilde etkilenecektir.

Bu dizi için de daha önceki böümlerde de açıkladığım gibi, DEB Partisi'nin kuruluş nedenleri arasında bu husus ta vardır.

Yine DEB Partisi'nin kuruluş hedefleri arasında Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılmak da vardır.

Iktidar geçtiğimiz hafta, içişi Bakır ağızıyla yaptığı bir açıklama da, Avrupa Parlamentosu seçimlerine de bir seçime braji getirilebileceği ihtimalinden sözetti.

Bilinen Nedenler

Bu açıklamaya göre, Topluluk ülkeleri, seçime barajı getirip getirmeme hususunda serbest bırakılacakları söyleyenler ve iktidarın da "Bilinen nedenlerden" oturrı bu barajı getireceği belirtiliyordu.

Once "bu bilinen nedenler" biraz açalım. Bilinen nedenlerdeki kasıt, Batı Trakya Türk Toplumunun bağımsız liste halinde seçimlere katılarak Meclis'e girmesini önlemek demektir. Açıkça söylemeye bile çekindikleri "bilinen neden" bundan başka bir şey değildir. Ve bu gerçek üzerinde iktidarın N.D. Partisi adına işleri

Bakır Kefaloyannis ve PASOK Partisi adına Parti Genel Sekreteri Çohocopoulos açıkça birleştiler. Karşı çıkanlar KKE ve Sol İttifak partileridir. Demek ki, özellikle son günlerde birbirlerini en acımasızca eleştiren, birinin ak dediğine diğeri siyap diyen iki büyük parti, konu azınlığımız olunca, tartışmasız birleşebiliyorlar. Şimdi de, Avrupa Parlamentosu'nda böyle bir yasa değişikliği hususunun gündemde olup olmadığı konusuna gelelim.

Bizim de Avrupa'da tanıdığımız ve ilişkiler sürdürdüğümüz bazı dostlarımız var. Kendilerini bizzat arayarak seçim barajı haberindeki gerçek payını sorduk. Her birinden aldığımız cevap, böyle bir olaydan haberleri olmadığı doğrultusundaydı ve haber ilk kez bizden daydukları söyleyordular.

İçimizdeki Tepkiler

Yönetim açısından, Avrupa

Parlamentosu seçim sistemi böylesine elişirken, toplumumuz arasında da bu haberin tepkileri değişik oldu. Sade soydaşlarınızın tamamı ve ard düşünceleri olmayan onde gelenlerimiz üzerinde bu haber bir şok etkisi yapar ve Batı Trakya Türkliği'ne indirilen yeni bir darbe olarak değerlendirilirken, kimi sahiyetler sanki "derin bir nefes" alırlar.

Özellikle, haberi manşetten veren bir azınlık gazetesi, sanki bu konuda her şey bitmiş ve Batı Trakya Türkliği'nin Avrupa Parlmenteri çıkarması olayının Dr. Sadık Ahmet'in özel bir işi imiş gibi, birtakım arıtmış hesaplar yapmakta ve 170 binlik azınlıktan seçim için gerekli olan 200 bin oy çıkmayacağını vurgulayarak "Sadık Ahmet'in seçilmesinin imkansızlığı ortaya çıkıyor" diyor.

Daha ülke için seçim barajı getirildiği günlerde bağlamak üzere ellerini oğusturan, "yapılacak ilk seçimlerde Sadık bitecek" diyenler ise, bu Avrupa Parlamentosu seçimi haberinden duydukları memnuniyeti gizleme inceğini bile hissetmeyorlar ve "Sadık'ın güvendiği dağlara kar yağdı, şimdi Avrupa kapıları da kapanınca bakalı ne yapacak?" diyorlar.

Ben şimdilik bütün buntara çayı görmeden paçaları sıvamamın doğru olmadığını hatırlatmakla yetineceğim.

Avrupa Parlmenteri seçilip seçilmemem hususuna gelince, eğer olay "Sadık olayı" ise kimse merak etmesin. Benim taşıyacağım sıfat önemli değil. Halkının sevgisi ve desteği bana yeter. Ama ben olayı, Batı Trakya Türkliği'ne indirilmek istenen bir darbe olarak değerlendirmiyorum ve bu konu üzerinde düz haber yazıları yerine tüm onde gelenlerimizi ve basınımıztı tavır almaya davet ediyorum.

Yunanlı Yetkililerin onaylaması bekleniyor OKUL KİTAPLARI GELDİ

Türkiye'den gönderilen 11 çeşit ve yaklaşık 7 bin adet kitabı Yunanlı yetkililere onaylanması durumunda, şehrimiz T.C. Başkonsolosluğu'nda bekletilen kitaplar vilayete teslim edilecek ve mühürlendikten sonra Türk okullarına dağıtılacaktır.

Batı Trakya'daki Türk azınlık okullarında okutulmak üzere, 1951 Kültür Anlaşması ve 1968 Kültür Protokolü uyarınca Yunanistan tarafından onaylanan ve Türkiye'de basılan kitapları taşıyan TIR, geçen hafta Pazartesi günü Gümülcine'ye geldi.

Aynı gün kitapları taşıyan TIR'in gümrük işlemlerinin tamamlanmasının ardından, kitaplar şehrimiz T.C. Başkonsolosluğu'na teslim edildi. Bu arada, daha önce Yunan Dışişleri Bakanlığı'na onaylanan ders kitalarının son bir kez gözden geçirilmesi için Rodop Valiliği, Azınlık Okulları Müfettişliği'nden iki yetkili, 11 çeşit kitaplardan üçer adet örnek nüsha aldılar.

Türkiye'den gönderilen 11 çeşit ve yaklaşık 7 bin adet kitabı Yunanlı yetkililere onaylanması durumunda, şehrimiz T.C. Başkonsolosluğu'nda bekletilen kitaplar vilayete teslim edilecek ve mühürlendikten sonra Türk okullarına dağıtılacaktır.

Daha önce bu son onay süresinin yaklaşık bir hafta veya on gün olduğunu dikkat çektilirken, yönetimin bu kez kitapları son bir kez gözden geçirme işlemini ne kadar bir zaman içinde yapacağı merakla

bekleniyor.

Türkiye'den Yunanistan'ın onayı ile gönderilen kitapların tam listesi ise şöyle:

Kimya I (Liseler için), Kimya II Fen Kolu (Liseler için), Kimya II Edebiyat Kolu (Liseler için), Kimya III Fen Kolu (Liseler için), Kimya III Matematik Kolu (Liseler için), Kimya III Edebiyat kolu (Liseler için), Ev Ekonomisi ve Uygulaması I ve II (Ortaokullar için), Yeni Psikoloji Lise II, Matematik I ve III (İlkokullar için).

Yukarıdaki listeden de anlaşıldığı üzere, ilkokul Türkçe, Ortaokul Türkçe ve Liseliler için Edebiyat kitalarının hiçbirini Yunan makamlarına hediye onay almadı.

Türkiye Cumhuriyeti'nce Yunan makamlarına gönderilen yaklaşık 70 çeşit okul kitabı arasında sadece 11 çeşidi onay alabildi ki bunlar da hem de herhangi bir okulumuzda dağıtılmıyor.

Türkiye'den kitap gönderilmesine 70'li yıllarda ara veren Yunan yönetimiminin 1993'te yeniden bu uygulamayı başlatması, diğer bir deyişle onay bekleyen yaklaşık 70x çeşit kitaptan 11'ine ilk aşamada onay vermesi hem Batı Trakya'daki Müslüman Türk azınlığı

açısından, hem de Türk-Yunan ilişkileri arasında sevindiricidır.

Ancak unutulmamalıdır ki bu 11 çeşit kitabı, Batı Trakya'daki Türk okulları için yeterli olamaz. Üstelik onay alan bu 11 çeşit kitabı içerisinde Türkçe ve Edebiyat ders kitaplarının bulunmayışı oldukça düşündürücüdür. Ayrıca ilkokullara yönelik sadece Matematik I ve 3 kitaplarına Yunanistan'ın onay vermesi de yetersizedir.

Hazırlanacağı gibi Eylül 1982'de 14 kitabı, tipki basım yoluyla Selanik'te çoğaltılarak Türk ilkokullarına dağıtılmıştı. Bu da Türk ilkokullarımızın kitabı ihtiyacıının ne boyutlarda olduğunun diğer açık bir göstergesidir. Bu uygulama daha sonra yönetimce yasaklanmıştır.

Bir kez daha vurguluyoruz.

Türkiye ve Yunanistan arasında imzalanan Kültür Anlaşma ve Protokolü'ne aykırı olarak, ülkemiz Milli Eğitim Bakanlığı'na hazırlanan kitapları azınlığımız istememektedir. Ayrıca azınlığımız bu konuda da her çeşit demokratik tepkisini ortaya koymustur.

En son 1-5 Şubat tarihleri arasında öğrencisi ve öğretmeniyle gerçekleştirilen eğitimi boykot ise bu isteklerin en sıcak örneğidir. Tüm bu olaylardan da anlaşılacağı gibi Batı Trakya Müslüman Türk azınlığı, iki ülke arasında imzalanan anlaşma ve protokollere eksiksiz uygulamasını ve tüm kitaplarının geçittirilmeden onaylanarak Türkiye'den Yunanistan'a gönderilmesini talep etmektedir.

Açılış İftarı Gazi Osmanpaşa Belediye Başkanı ve Genel Merkez Üyeleriyle birlikte gerçekleştirildi.

GENEL MERKEZİN GELENEKSEL İFTAR YEMEĞİ

Her Ramazan ayı olduğu gibi bu Ramazan da Genel Merkezimiz, seçkin üyelerimiz için bir iftar yemeği düzenledi. Ramazan ayının yirmibeşinci akşamı gerçekleştirilen yemekli iftar toplantısına çok sayıda seçkin üyemiz katıldı.

Yemekten sonra bir konuşma yapan Genel Başkanımız Halit Eren, Davamıza ve Derneği'ni ze bütür üyelerimizin sahip çıkması gerektiğini vurguladı. Ayrıca konuşmasında Halit Eren Demeğimize maddi ve manevi yardımlarını esirgemeyen üyelerimizi tek tek anarak kendilerine bu anlamlı davrandışlarından dolayı teşekkür etti.

Gazi Osman Paşa Belediye başkanı ve derneğimizin üyesi Dr. İsmail Rüstemoglu'nun anlatıtları, Avcılar Belediye Başkanı Tahsin Salihoglu'nun anları, üyelerimizin severek

dileklerini anlatımlar oldu.

Bürokraside üst düzey makamlara gelmiş soydaşlarımızın da yemekte bulunması dikkat çekiciydi. Bu grubun başını derneğimize maddi ve manevi yardımlarını esirgemeyen Ziya Kurtaran çekiyordu.

Dr. Mustafa Rumeli'nin Batı Trakya Türk Gençliği

hakkında görüşleri ise gazeteci soydaşlarınızın bir hayli ilgisini çekti.

Yemeğe katılan üyelerimizin organizasyondan memnun kaldıkları yüzlerinden ve bu tür yemekli sohbet toplantılarının tekrarlanması dileklerinden anlaşılyordu.

Geleneksel iftar yemeğine katılan devreğimizde maddi ve manevi katkılarını esirgemeyen Ziya Kurtaran misafirlerle birlikte bir arada görülüyor.

CAMI OLAYININ YANKILARI

Dedeağac camiinin yakılması üzerine dünyadaki tüm ilgili kuruluş ve şahslere durumu bildiren yazılar gönderildi.

Birleşmiş Milletler, Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu genel sekreteri Federico Mayor Zaragoza'ya Genel Başkan Halit Eren bir yazı gönderdi. Yazında; Yunanistan'da yapılan baskılardan kültür eserlerin tahribine yönelik uygulamalarla Yunan yönetiminin uluslararası anlaşmaları çiğnediği dile getirildi. Dedeağac cami'nin kundaklanması duyulan üzüntü dile getirildi. Camiinin bir an önce Yunan yönetimi tarafından tamir ettirilmesi istendi. Ayrıca diğer tarihi ve kültürel eserlerin tespiti için UNESCO'nun harekete geçmesi ile Batı Trakya Türk toplumu ile doğrudan temas kurması istendi.

BATI TRAKYA TURKLERİ DAYANIŞMA DERNEĞİ GENEL MERKEZİ

Hacıbeyoğlu Tekkesi Sok. No. 5 34410 Cağaloğlu - İSTANBUL

Tel: 527 68 57 - 526 80 58 Faks: 526 80 55

H. E. Mr. Federico Mayor Zaragoza
Director General
UNESCO

İstanbul, April 8, 1993
Sayı: 201

Excellency,

May I kindly request your attention to the deep concern of the Kurdish Muslim Minority of Western Thrace in the face of the continuously increasing oppression exerted by the Greek Government on that community. The measures of oppression aim to prevent the exercise of the latter's minority rights which were established by the 1923 Lausanne Treaty, the Universal Declaration of Human Rights and the Helsinki Final Act, as well as of their citizenship rights stemming from the Greek Constitution.

As part of these oppression policies, the Turkish Muslim Minority of Western Thrace has often been denied its liberty of religious belief and practice. One manifestation of such violation of the minority's religious rights has been the deliberate destruction of Muslims' historical and sacral monuments. Most recently, an arson was committed on the historical Mosque in Dedeağac (Alexandropolis), which was built in 1902. The mosque was set on fire in the morning of March 13, 1993 and completely destroyed. The Turkish Muslim Minority of Western Thrace deeply regrets the degradation of its historical and architectural heritage. It expects the international community to take concrete action to urge the Greek Government to identify and punish the aggressors and to restore this mosque, as well the 500-year old Tabakhane Mosque in Iskeçe (Xanthi) which was demolished by the Greek administration in 1971.

On behalf of the Turkish Muslim Minority of Western Thrace, I would like to submit to Your Excellency's kind consideration that Unesco may follow the developments regarding the historical and religious buildings in Western Thrace, assess the state of monuments of historical value on the spot by direct contacts with the representatives of the Turkish Muslim Minority and take measures to urge the Greek Government to restore the Dedeağac (Alexandropolis) Mosque. Unesco's involvement and assistance on this matter would bring relief to the minority's sufferings and create and assistance on this matter would bring relief to the minority's sufferings and create hopes for the protection of the Turkish Muslim Minority's historical heritage in future.

Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Halit Eren
President
Solidarity Association of Western Thrace Turks

united nations educational, scientific and cultural organization
organisation des nations unies pour l'éducation, la science et la culture

7, place de Fontenoy, 75700 Paris
1, rue Miollis, 75015 Paris.

téléphone : national (1) 45.68.10.00
international + (33.1) 45.68.10.00
télégrammes : Unesco Paris
téléc : 204461 Paris
270602 Paris
téléc : 45.57.16.90

référence : ED/ECS/HCI/RH/29

19 April 1992

Dear Mr Eren,

The Director-General is in receipt of your letter of 10 February 1993. Due note has been taken of the contents of that letter, and appropriate follow-up action is being taken by the Secretariat.

Yours sincerely,

**YUKARIDAKİ METNİN
TÜRKÇE AÇIKLAMASI**

Sayın Eren,
Genel direktör 10 Şubat 1993 tarihli
mektubumuzu aldı. Mektubumuzun içeriği
dikkate alınarak gerekli takip işlemi sekre-
terlikçe başlatılmıştır.

Saygılarımla

Kaisa Savolainen (Ms)
Director, Chief
Section for Humanistic, Cultural
and International Education

Mr Halit Eren
Western Thrace Turks Solidarity Association
Besir Aga Tekkesi sokak n° 5
Cagaloglu
Istanbul
Turkey

BATI TRAKYA TÜRK CEMAAT VE VAKIF İDARESİ (*)

Halit EREN

2345/1920 sayılı kanunun tek uygulanmayan yanısıra başmıntı ile ilgili değildir. Cemaat Yönetim Kuralları ile ilgili olduğunu görmüş bulunduğumuz 12. madde dışında, yasanın hiçbir hükmü yürürlüğe sokulmamıştır. Çünkü gerekli kararnameler çıkarılmamıştır. Dolayısıyla, 2345/1920'deki yetkileri bugün ancak de facto (fiilen) kullanma durumunda olan müftülerin seçimle gelmeleri hükmü de yürürlüğe konmamış bulunduğu için, 1920 yılından bu yana Gümülcine, İskeçe, Dimekta ve Dedeağac'ta görev yapan müftüler özel birer Kral İradesi ile atanmıştır. 1985'de vefat eden Gümülcine müftüsü Mustafa Hüseyin ile bugünkü İskeçe müftüsü Mustafa Hilmi Türk halkının ve ileri gelenlerinin isteği üzerine tayin olunmuşlardır. Üstelik müftüler, yalnızca İskeçe ve Gümülcine'de görevde getirilmiş olup, Dimekta'yı uzun süredir bir "Müftü Kaymakamı" idare etmekte, Dedeağac'ta makam bile bulunmamaktadır. (53)

Bati Trakya'da Yunanistan'ın uyguladığı baskı karşısında müftülükler birlik simgesi olarak mücadelelerinin başında yer almış 1985'de vefat edene kadar liderliği Gümülcine müftüsü merhum Hüseyin Mustafa yü-

rutmıştır. Onun vefatından sonra tabii liderliği 1901 doğumlu İskeçe Müftüsü Mustafa Hilmi yürütütmektedir.

Bati Trakya Türk azınlığının önderi bulunan Gümülcine müftüsü Hüseyin Mustafa Efendi 2 Haziran 1985 tarihinde geçirdiği bir kalp krizi sonucu aniden vefat etmiştir. Bu beklenmedik ölüm azınlık içinde bir anda şaşkınlık ve derin üzüntü yaratmıştır. Yunan yetkilileri vefatın ertesi günü, Misur'da eğitim görmüş bir din adamı olan İmam Rüştü hocayı müftü vekili olarak tayin etmişlerdir. Bunun üzerine azınlık arasındaki duygular öfkeye dönüştür. Azınlık basını ve kamuoyu oybirliği halinde buna karşı gelmiş, yıllardır müftülük başkatibi olarak toplumun sayısını kazanmış olan Hacı Halil Efendi'nin müftülüğe getirilmesinin uygun düşeceğini söylemeye başlamıştır.

Azınlığın bu isteklerinin dayandığı gerçekçe 1913 Atina Müttefekâne'si'nin müftüsünün Müslüman cemaatçe seçilmesini öngören 11. maddesi 6. paragrafdır. (54)

Azınlığın bu tepkisi üzerine İmam Rüştü hoca 374 protokol numaralı dilekçeyle 5 Haziran 1985 tarihinde istifasını valiye sunmuştur: "Bu tayinimden

sonra ortaya çıkan ve şahsımı ilgilendiren sebepler yüzünden Gümülcine (Komitini) Müftülüğündeki geçici Müftülük görevini lavyıyla yürütecek durumda değilim. Bunun için, adı geçen görevden istifamı kabul etmenizi ve gerekli yasal işlemleri yapmanızı rica ederim" (55)

Valilik bu dilekçeyi şeikhden reddetmiştir. Bunun üzerine İmam Rüştü ikinci bir dilekçe yazarak görevden affını istemiştir. Bu arada azınlık basınında Akım, İleri, Gerçek gazeteleri ile Hakka Davet dergisinin bir ortak çağrıda bulunmuştur:

"Faziletli Müftümüz merhum Hüseyin Mustafa'nın beklenilmeyen vefatı sonucu boşalan Azınlığımızın Yüce Makama Müftülüğümüze yapılacak evvela geçici ve daha sonra kalıcı Müftü tayinin için toplumumuzda yetenekli kimselere Azınlığımız dışında gelecek teklipleri hiçbir surette kabul etmemeleri, toplumumuzun birlik ve beraberliği açısından yapılacak en kutsal bir vazifeidir. Bu husus Müftülük makamına yetenekli azınlık kişilere duyurulur." (56)

Gene bu sırada azınlık ileri gelenleri 15 Temmuz tarihli 19 imzalı bin muhtira ile Rodop valisine başvurmuş OSIG/1913

(53) *Oran, a.g.e., s. 100.*

(54) 14 imzaya valilige verilen muhtira, *Gerçek (Gümülcine), 14 Haziran 1985.*

(55) *Gerçek (Gümülcine), 14 Haziran 1985; Akım (Gümülcine), 28 Ağustos 1985.*

(56) *Akım, 10 Haziran 1985.*

ve 2345/1920 tarihli kanunu gereği müftülük makamı için yapılması gereken seçimlerin ilanını istemişlerdir. (57)

Rodop valisi, Suudi Arabistan'da eğitim görmüş bir din adımı olan Hafız Cemalı hocayı 16 Aralık 1985'de müftü vekili olarak atamıştır.

Azınlık bu atamaya da büyük tepki göstermiş, fakat müftü vekili, birincisinin tersine, istifa etmemekte direnmıştır. (58) Hâlen makamı Türk Cemaatinin karşı olmasına rağmen işgal etmeye devam etmektedir.

Hukuî durumu incelediğimizde ortaya çıkan tabloya gelince. Azınlığın kendi müftüsünü kendisi seçme talebi şu noktaya dayanmaktadır. Bulardan birincisi, 1913 Atina Muahedenamesi'nin 11/6 maddesi 3 numaralı protokolü, ikincisi 2345/1920 sayılı kanun. Ayrıca Lozan'da (M. 40) ve Sevr'de (M. 14) dini müesseselerini serbestçe edinabilecekleri hükmü bağlamıştır.

Bütün bunlara rağmen Yunanistan müftü seçiminin yapılmaması sürecini işletmemekte ve Türk Cemaatinin görüşüne muhalif olarak müftü vekili tayin etmiş bulunmaktadır. Bu durum, Batı Trakya Türklerinin hak arama mücadeleşini devam ettirmesine neden olmuştur. Bu mücadele halen devam etmektedir. Batı Trakya Türkleri bu noktada mütekabiliyet esaslarının uygulanmasını bekleyerek Patrikhaneye de Türk hükümetince tayin yapılması halinde Yunanistan'ın bu keyfi uygulamayı durduracağının ümidi etmektedir.

E- DİĞER KURULUŞLAR

Batı Trakya Müslüman-Türk azınlığı, tarihten ve antilaşmalarından doğan bu geleneksel örgütlenme çerçevesi dışında

bir de ictimai örgütlenme kalıplarına uygun meslekî ve ictimai demekler kurmuştur. Bunların kısa tarihçesinden bahsedelim:

a) Iskeçe (Ksanthi) Türk Birliği:

İlk kez 1927 yılında Iskeçe'de "Türk Gençler Yurdu" adı altında kurulan bu dernek, İkinci Dünya Savaşı sırasında faaliyetini zorunlu olarak durdurmuş ve savaştan sonra 1946 tarihinde yeniden "Ksanthi Türk Birliği" adıyla yeni tüzüğünü onaylamıştır.

1971 yılında Yunanistan'da Dernekler Kanunu değiştirilmiştir. Iskeçe Türk Birliği yeni kanuna göre, tüzüğünün kimi maddeleri değiştirerek 1972 yılında süresi içinde tescil için mahkemeye başvurmuşsa da, bu başvuru reddedilmiştir. Bunun üzerine 1973 yılında üst mahkemeye gidilmiş, fakat İstinaf Mahkemesi tüzüğün yasa ve kamu düzenini aykırı olduğu gerekçesiyle başvuruyu reddetmiştir. Buna rağmen Iskeçe Türk Birliği faaliyetini 1984'e dek sürdürmüştür, resmi makamlardan da bir engelleme gelmemiştir. 1984'de adında "Türk" kelimesi yer aldığı için Yunan makamlarınca kapatılmış, olmasına rağmen faaliyetlerini sürdürmektedir.

b) Gümülcine (Komotini) Türk Gençler Birliği:

Gümülcine'de 1928 yılında Türk Gençler Birliği Ümit Spor Kulübü adı altında kurulan bu dernekten 1932 yılında ayrılan kimi üyeleri "Yıldız Spor Kulübü" diye ikinci bir kuruluş oluşturmuş ve iki kulüp 1938 yılında "Gümülcine Komotini" Türk Gençler Birliği adı altında birleşerek tüzüğü onaylamışlardır. Fakat kanun değişikliği üzerine, 1972 yılında mahkeme eski tüzüğün

değiştirilmiş biçimini onaylamayı reddetmiş, İstinaf mahkemesi de 1973'de aynı yönde karar vermiştir. Böylece bu derneğin de hukuki durumu askıda kalmış, fakat faaliyetini fiilen 1984'e dek sürdürmesine ses çkartılmamıştır.

1984'de adında "Türk" kelimesi yer aldığı için mahkemece kapatılmış ise bugün fiilen faaliyetini sürdürmektedir.

c) Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği:

"Rodop-Meriç (Evros) Türk Öğretmenler Birliği" adı altında 1936'da kurulan dernek, Batı Trakya'yı oluşturan üçüncü İl olan Iskeçe (Ksanthi) de bulunan öğretmenleri de bünyesi içinde toplayabilmek için 1966 yılında tüzük değişikliği yapmış ve "Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği" olarak onaylamıştır. 1971 Dernekler Kanunu değişikliğinde tüzüğünü değiştiren Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği'ne bir güçlük çarptırılmış, fakat resmi yetkililer 1972'de yeni bir değişiklik istemiştir. Birtakım tüzüğü genelde yine değiştirilmiş ve mahkeme gene onaylamıştır. Bunun üzerine valilik, Birlik isminde "Türk" kelimesinin çıkarılması talebiyle bir üst mahkemeye başvurmuştur. İstinaf Mahkemesi valiliğin talebi üzerine bu yönde karar alınca Birlik yöneticileri konuya Yunan Danıştayı'na götürmüştür ve bu konu da askıda kalmıştır. Buna birlikte, Iskeçe'de bir şubesi olan Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği, faaliyetlerini 1972 tüzüğünde göre 1984 yılma dek fiilen sürdürmeye devam etmiştir. 1984 yılında "Türk" kelimesi taşıyan diğer iki dernekle birlikte kapatılmasına karar verilmiş, fakat bugün fiilen çalışmalarını sürdürmektedir.

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEĞİ GENEL MERKEZİ'NDEN DUYURU

Değerli hemşehrilerimiz,

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği olarak, Yunanistan'ın Vatandaşlık Yasası'nın 19. maddesine istinaden haksız olarak vatandaşlıktan çıkardığı soydaşlarımızın, yeniden Yunan vatandaşlığına alınması ve yasal haklarına kavuşması için uluslararası platformlarda daha aktif çalışmalar yapmaya karar vermiş bulunmaktayız. Yunanistan'ı, Batı Trakya Türkleri'ne karşı uyguladığı antodemokratik ve insanlık dışı ayırymcı uygulamalarından dolayı Avrupa mahkemelerine vermeyi planladık.

Yunanistan'ın ayırymcı politikası sonucu 19. maddeye istinaden Yunanistan vatandaşlığından çıkarılan soydaşlarımızdan uluslararası mahkemelerde delil olarak kullanılmak üzere ellerinde bulundurdukları her türlü belgeyi (ıskat, vs. belgesi) acilen derneğimize ulaştırmalarını önemle rica ederiz.

**Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği
Genel Merkezi**

Ürününüze bu niteliği kazandırın... kazanın!

Coc yakın gelecekte insanlar satın aldıkları her üründe, her hizmette önce bir özelliği arayacaklar: "su ve çevre dostu" mu, değil mi?

Fiyat kadar, ürününüze duyulan ihtiyaç kadar, "**su ve çevre dostu**" olması tüketici teşcini yönlendirecek.

Hızla kirlenen, doğada yeri doldurulamayacak tek ürün su. Onun sağlığı, temizliği, sürekliliği ise kaynakların, çevrenin korunmasıyla mümkün.

İSKİ bu noktadan hareketle üniversite, meslek odaları, üretici kuruluşlarla ortak bir çalışma başlattı. "**Su ve Çevre Dostu**" Belgelendirme Çalışması'nın hazırlıkları tamamlandı.

Sizi de "**Su ve Çevre Dostu**" Belgelendirme Çalışmasına bekliyoruz.

BOGAZICI ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL SANAYİ ODASI

İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL TİCARET ODASI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

İMMOB
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI İST. SB.

İMMOB
KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI İST. SB.

İMMOB
MAKINA MÜHENDİSLERİ ODASI İST. SB.

"Su ve Çevre Dostu" Belgelendirme Çalışması için ayrıntılı bilgi istiyorum:

Başvuran kişi/Görevi

Kuruluş:

Adres: